

Arbeids- og sosialdepartementet
v/Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo
Telefon 21 02 34 00
Besøksadresse Tullins gate 2
Kontingentkonto 8101 51 77837
Bankkonto annet 8101 28 96883
post@forskerforbundet.no
www.forskerforbundet.no
Foretaksnr 971 422 505

Deres ref:21/3497

Vår ref: 221520/1

Vår dato: 01.12.2021

Høring om endringer i arbeidsmiljøloven - Kollektiv søksmålsrett for fagforeninger om ulovlig innleie

Innledning:

Det vises til høring fra Arbeids- og sosialdepartementet med forslag til endringer i arbeidsmiljøloven om å gjeninnføre kollektiv søksmålsrett for fagforeninger om ulovlig innleie, med høringsfrist den 14. desember.

I Hurdalsplattformen uttales det at Regjeringen vil « *Gjeninnføre kollektiv søksmålsrett for å forhindre ulovlig innleie og arbeidslivskriminalitet, og vurdere kollektiv søksmålsrett på flere områder* ».

Forskerforbundet støtter forslaget om gjeninnføring av kollektiv søksmålsrett for fagforeninger ved ulovlig innleie og mener at en kollektiv søksmålsrett for fagforeninger også bør innføres ved ulovlig midlertidighet.

Lovforslaget om kollektiv søksmålsrett ved innleie er inntatt i arbeidsmiljøloven §17-1 og 17-4. Disse bestemmelsene i arbeidsmiljøloven gjelder ikke for statsansatte, jf. forskrift om unntak fra arbeidsmiljøloven for visse typer arbeid og arbeidstakergrupper § 1.

Etter Forskerforbundets oppfatning bør reglene om kollektiv søksmålsrett også gjøres gjeldende for statlig sektor, enten det dreier seg om ulovlig innleie eller ulovlig midlertidighet.

Nærmere om kollektiv søksmålsrett ved midlertidighet:

Det er nær sammenheng mellom reglene om innleie og reglene om midlertidighet fordi det er adgang til innleie i samme utstrekning som det er adgang til midlertidighet, jf. arbeidsmiljølovens § 14-12 (1) og statsansatteloven § 11 (1).

De samme hensyn som tilsier kollektiv søksmålsrett ved innleie, kan i det vesentlige anføres for kollektiv søksmålsrett ved midlertidighet, og målet er i begge tilfelle å oppnå flere faste ansettelser. Innføring av kollektiv søksmålsrett ved innleie uten en tilsvarende rett ved ulovlige midlertidige ansettelser, kan føre til større bruk av midlertidige ansettelser.

Som ved innleie kan midlertidighet ha flere uheldige konsekvenser for arbeidsforholdet, blant annet på grunn av kortsiktige kontrakter og usikkerhet om fremtidige muligheter for arbeid. Dette er ikke bare negativt for den enkelte arbeidstaker, men også for arbeidsmiljøet, hvor det fort kan bli et A- og et B-lag. Det kan også ha samfunnsmessige konsekvenser, for eksempel i forhold til at innleide og midlertidige ikke tørr å ytre seg om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Forskerforbundet har registrert en engstelse fra arbeidstakers side på å ta opp saker om midlertidighet med arbeidsgiver i frykt for konflikt og for tap av forlengelser, referanser og eventuell senere fast kontrakt. Erfaringsmessig ønsker de færreste å ta saken til retten av de samme årsaker. Det er små fagmiljøer i Norge og et søksmål kan redusere videre arbeidsmuligheter. Det er også slik at hjemlene for å ansette midlertidig kan fremstå som uklare, og uten en sikkerhet for å vinne frem, tørr ikke arbeidstaker å ta en slik sak til retten.

Ulovlig ansatt arbeidstaker med en ordning med kollektiv søksmålsrett vil kunne slippe belastningen med å gå til sak selv. I tillegg kommer det forhold at fagforeningene generelt vil ha en bedre oversikt over bruken av midlertidige ansettelse i en virksomhet, blant annet fordi omfanget av midlertidige ansettelse og konsekvensene av dette for arbeidsmiljøet, skal drøftes med de tillitsvalgte minst en gang pr. år, jf. arbeidsmiljølovens § 14-9 (f) siste setning og statsansatteloven § 9 (2).

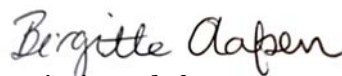
Bruken av midlertidige ansettelse er et stort problem i deler av forsknings- og kunnskapssektoren, nærmere bestemt universitets- og høyskolesektoren, statlige forskningsinstitutt og ved universitetssykehusene.

Innføring av en kollektiv søksmålsrett for fagforeninger ved ulovlig midlertidighet vil være et virkemiddel for å sikre etterlevelsen av reglene om midlertidighet, og sammen med kollektiv søksmålsrett ved ulovlig innleie, vil dette styrke retten til fast ansettelse og bidra til et seriøst arbeidsliv.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Guro Elisabeth Lind
Leder

Birgitte Olafsen
Fung. generalsekretær